

CSIKSZEREDA

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETHAP.

Meljenék minden vasárnap.
Előfizetési árat: Egyszerre 11 kor, Félévre 4 kor,
Negyedévre 2 kor.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. SZÁNTÓ SAMU
Szerkesztő.

Nyitóléti cikkei soronként 40 filléért közöltetnek.
Egyes lap ára 20 fillér.
Hirdetési díjak a legelőszöbben számítatnak.

A nép szava.

Feszült figyelemmel, várakozással s kíváncsisággal tekint a magyar nemzet a készülődő politikai események felé. Találgatják, rebesgetik Gróf Tisza István miniszterelnök terveit szándékát, de a sötétben tapogatozik mindenki s talán legjobban a szabadelvű kormáypárti honatyák, a kiket csak akkor értesítenek mindenről a mikor szavazni kell s addig nem is tudják, sőt talán akkor sem, hogy tulajdonképen mire is szavaztak. Felfogni pedig bizonyára nem képesek, mert ha fel tudnák fogni, akkor magyar ember, intelligens ember a november 18-iki esiny elkövetésére, abban segítségnyújtására képtelen lett volna.

A ki a sötétben bujkál, annak ezéja jogos, igazságos, tisztán nem lehet. A magyar kormány nem-hogy megmondaná mi a programja a jövőre, de még ezt sem tudhatja senki, mikorra is akarják hát összehívni a királyi kéziratvalá-lítólag elnapolt parlamentet. Ma szombaton még mindig nem tudjuk ezt pedig azt is rebesgették, hogy talán nagy hirtelenében szombaton már összeül az ország-gyűlésnek e-ufolt tábor, most hét-főt, mások keddet jósolják, bizonyosat pedig csak akkor tudunk tudni, ha majd mindenem túl leszünk. Hogy mi lesz az a minden, azt csak a jó Isten tudhatja.

A szövetségelt ellenzéki pár-tok pedig ez alatt napról-napra

folytatják nemes munkájukat a nép felvilágosítása s az alkotmány megvédése körűl. Apponyi ragyogó beszéde Nagyváradon, Bánffy De-zső Ujvidéken, Ugron Gáboré Kecskeméten mint világító látkya tündökölnék a magyar honszere-letet egón, a mi mellett elszomorító jelenségűl tűnik fel Gróf Ti-sza István győri, Hieronymi Ká-roly pozsonyi szereplése s a kilá-tásba helyezett marosvár-helyi ut, mely ismételtelen egyik lépéső leend a miniszterelnöki állás te-kintélyének lesüllyesztésénél. E nemes székely város, melynek hang-gulatát legjobban jellemzi az, hogy a legutóbbi városi képviselős-űleteti tagok választásánál esupán ellenzéki férfiakat tüntetett ki bi-zalmával, el van készítve a mi-niszterelnök s hű legyverhordozója fogadására, arról azonban fogunk élethű komünikét kiadni a tisztelt felhivatalosok.

Elenyésző porszemek a nagy nemzeti mozgalomban Csikmelyő tiltakozó négyülési, de élénk jellemzésére szolgál a mi székely népiünk állásfoglalása hanggubá-tának is a mely különben már a legutóbbi választások alkalmával is karakterizálódotts.

Gróf Tisza Istvánnak az in-dennitias megszavazása után a ház tolosztatása a legközelebbi célja. A kétéves katonai szolgálati lét hozza esalétkül a magyaroknak s az alatt elhalgatja, hogy az egyévi szolgálattól kétszer annyi utjoncot s költséget fog azonban rajtuk

bevásárolni, a mivel eseberből ve-derbe ejtene. A népre apellál ő, a népre apellál az ellenzék is s ha a magyar nép életképeségét, hazaszeretetét még teljesen el nem vesztette, akkor az ellenzék küz-delemét siker fogja koronázni s fel-virrad még reánk egy jobb jövő hajnala.

A csikszeredai tiltakozó négyülés.

Csikszeredának és vidékének függet-len polgársága I. hó 8-ikán mondott íteletet a kormány és a többség törvénytíró eljá-rása felett. Már napokkal ezelőtt hirdetek telkes tartalma, nemzeti színű plakátok a város piacára összehívott négyülés.

Több, mint kétezer főnyi tömeg gyűlt egybe. Impozáns és ritka látvány ez város-szünkben.

A székelybecsület régi fényével ragyogt fel és régi erejével nyilatkozott meg a székely hazaiság. Ha itil lett volna Tisza István gróf, ha hallotta volna a nép lesújtó kegyetlen, de igazságos íteletét bizonyára elment volna a kedve művének a folyta-tásától.

A négyülésre Sümegi Vilmos és Hellebronth országgyűlési képviselőket is várták, azonban ezek nem jöttek el. A lelkesedés így is a legnagyobb fokú volt. Ha a nép szólat meg, abban van íenség, van valami magasztos és telemelő.

A nép, az Istenadta nép szívében lán-goló lelkesedéssel, ajkan a félelmet nem ismerő hazaiság eszánt hangjával harsogva, és zúgva tiltakozott Tisza István gróf és testétársat újarása ellen.

A négyülést a csikszeredai független-égi párt elnöke Bartha Ignác a következő beszéddel nyitotta meg:

Tiszti! Polgártársak!

Szeretett székely testvérek!

innen-onnan 10 hónapja annak, hogy gyöngye szozatunkat e helyről hozzátok iméztük és Ti azokra a hazaiúi lelkesedés egeverő vizsgálhangjával feleltetek.

Tiz hónapi idő csak egy pillanat az idők merhetlen tengerében, de a politikai világban bekövetkezett események megmu-tatták, hogy egy nemzet életében e rópké pillanat is mily nagy események megérle-lője és szülő méhe lehet.

Karácsonyi vásár!

Gyermekjátékok, ajándéktárgyak nagyválasztékban és rendkívüli olcsó árban kaphatók

Merza Rezső

divatüzletében Csikszeredán.

Ti jól tudjátok, hogy az ugynevezett nemzeti jogokért az ellenzék által inaugurált mind fényes békével, de a kormány férfiak szűkebbisége miatt sajnos, mind nem fényes eredménnyel végződött.

De meg voltunk elégedve azzal is, mert a békével Magyarország miniszterelnöke részéről már akkor erősen fenyegetett alkotmányos szólás és tanácskozási szabadságot akartuk és véltük megvédeni. És mert a kivított kevés a bekövetkezendő többnek reményével és biztos zálogával kínálta és biztosított.

De tudjátok-e azt is székegy testvéreim, hogy Magyarország miniszterelnöke és a törvényhozás képviselőházának elnöke a jövőbe vetett ezen remény és bizakodást 1904. évi november 18-ikán álomuk elkövetett erőszakos merénnyelükkel mily galádul tették tönkre?

Tudjátok-e azt is szerettelt székegy véreim, hogy a neveztem 2 gyászmagyarká, mely rut visszaélést és szörnyű merénnyel követelt el a szólás és tanácskozási szabadsággal szemben; sőt magát az 1000 éves fejlődési magyar alkotmányt is mily nagy veszedelembe döntötték? S mindezt a Bécsből jövő komendó szóra!

Mindezek igen nagy események s ezen parányi 10 hónapja időnek alig jellemezhető szőlőttei.

Ezen események utóbbika felrázta az ország csendjét, fölkavarta annak békéjét — nyugalmát, fölláborította a legjobb és legnagyobb hazafiúk lelket és undorral el-tölvé, harca kiállotta azoknak a legjobbaknak jogérvét is, kik a királynak és a többségnek bizalmát éveken át élvezték.

Ezek a férfiak, mint Széll Kálmán, akit a legádázabb harcokban is általános tisztelet övezett: Andrassy Gyula gróf, a nagy tudású főúr és a nagy történelmi név méltó örököse; Wlassics Gyula a volt vallás-és közoktatásügyi miniszter az európai hírd tudós; Darányi Ignác a mintaszerű földmívelésügyi miniszter, Báro Bánffy Dezső Magyarország egykori legnemzetibb és legmagyarabb miniszterelnöke, ki a volt miniszterek, államtitkárok és magasabb állású állami tisztviselők közül még az egyetlen Magyarországon, s talán valamennyi alkotmányos államban, hogy nem az utódok hája mögé áll, hogy azok szerkesztéjé, hanem a kormánynyal szemben, mint kormányképes ellenzék állt szemben és még többen a nagyok és kicsinyek közül, fölláborodva a szörnyű merénnyel, egymásután hagyták ott a törvényt és alkotmánytíró miniszterelnök környezetét és tettel, szóval és írásban tiltakoztak és elszánt harca kelték az ugynevezett chlopi szörnyűségben is tul tevé ezen kimondhatatlan ádáz merénnyel ellen.

Ez a történelmileg galád merénnyel minket is arra ösztönzött és arra bírta, hogy mi is kövessük a legnagyobbak és legjobb-

bak nyomdokait. S itt az Islen szabad ege alatt ülő székeknek elé állítsuk Magyarország miniszterelnökének és a törvényhozás képviselőháza elnökének 1904. november 18-ikán elkövetett haza és alkotmányellenes bűnét, hogy itéljék meg ti is édes székegy véreim a ti lángoló honszerelmekkel, mondjátok ki az a leletli kárhözható verdiketet és hatalmazatok fel minket arra, hogy a honért lángoló szép lélek ezen verdikéjét a hazaszeretlet és jogtiszelet lángoló betűvel megírva, a küzdelemre egyesült és szövetkezett ellenzék intéző bizottságához és az országgyűléshez is eljuttathassuk.

Mindezek után esdve kérlek arra, hogy mely fölláborodásokban is a leletli higgadságot, a csendet és rendet megtartani sziveskedjétek; a népgyűlést ezenen megnyitnom és felkérem a kerület igen tisztelt országos képviselőjét, hogy e tárgybanni előadását megtartani sziveskedjék.

Valahányszor a Tisza István gróf nevével említté Bartlia, harsány abug! és le velet le az atávalóval! kiállításokba tört ki tömeg. A mikor pedig befejezte szonoklatát hosszan tartó, szűnni nem akará éljenezés következett, ugy hogy párpercig tartott, míg csikszereda országgyűlési képviselője Dr. Györgypál Domokos hozzá logetiatott következő beszédéhez:

Székegyek!

Mint a függetlenségi párt igen tisztelt elnöke is említe, november hó 18-óta, az ország minden részében, meg a legkisebb választó kerületekben is gyűléseket tartanak. Önök közül azok, kiknek módjukban áll újságot olvasni s talán mások is tudják, hogy miért ezen országra kiterjedő mozagolom!

Alkotmány- és szabadságszeretettünk-ből kifolyólag, szivünk sugallatát követe, összejöttünk mi is, hogy a november 18-án a képviselőházban történt alkotmány- és törvénysértésekkel szemben állást foglaljunk s a merénnyel elkövetői iránt bizalmatlansá-gunkat, megvetésünket lejezzük ki.

Mi történt november 18-án?

Az történt, hogy Tisza István miniszterelnök mint fejtűző és bünszerző Percel Dezső képviselőházi elnök és a szabadelvű párt, az u. n. többség, mint testvérsárok alkotmányunk évezredes törzsére a fejszét szillesztették; s ka a nemzet fel nem áll, a csapás folyán támadt sebet be nem hegyeszték; s a kiállításba helyezett további csapásokat erős karjával fel nem fogja, akkor alkotmányunk évezredes fája ledöntetik, hatalmas koronára sárba tiporatik, s Magyarországot... Mi lesz akkor Magyarországból? Önállóság, függetlensége, sirba temetetik s beolvaszatlik a birodalmi nagy egységbe, teljedésbe mevéven a bécsi Kamarillának 350 éves lörekvése, óhajlása.

Itt a szónok tüzetesen ismerteti Tisza István gróf miniszterelnöknek ugrai választóhoz intézett tevélet s kifejti az okokat,

melyek az ellenzékét arra indították, hogy a házszabályok módosítására néve küldendő 21-es bizottságra ne menjen be. Ezután így folytatja.

Az történt november 18-án, hogy a 14-én Dániel Gábor képviselő ésársái által, minden jog, törvény, igazság ellenére betervezett határozatal javaslatot, mely hogy egyebet ne említsék, a házszabályok oly érteimű megváltoztatását célozza, hogy bármely törvényjavaslatot, ha azt 50 képviselő kívánja, a vita, a hozzászólás teljes kizárásával, egyszerű szavazás útján, a többség törvényerőre emelhet, mondom ezt a határozati javaslatot, a nélkül, hogy a Tisza indítványa ellen szólásra jelentkezett képviselők jogaikkal élhettek volna; a nélkül, hogy az ellenzék képviselői által Tisza indítványa ellen beadott határozati javaslatok sorsa eldöntetté volna; a nélkül hogy a szavazásra a kérdés feltétegett volna: Percel Dezső képviselőházi elnök, Tisza miniszterelnöknek egyetlen intézésére ellogadottnak jelentette ki.

Mint midőn a gyilkos léptek közeledtét hallva, futva igyekszik menekülni tette elkövetésének színhelyéről; ugy szaladnak ki a képviselőházi elnök, a miniszterelnök s a többség gaztettük elkövetése után a képviselőházból.

Magánéletünkben mindenki, ki a törvényvel ellentétbe jó, tettenek megérdemelt büntetését elveszi. Ha önök közül akárkit bár erős felindulásában is emberszánt lelti, tömlöcbe kerül; ha a másikkak csak egy barázda földjét is elszántja, annak visszaadására köteleztetik s ezenfelül a költség megfizetése által érzékenyen sujtatik.

Hát ez csak magánéletünkben lenne így s a hatalmon levők, kik a törvények megtartására megesküdtek, kik azoknak végrehajtásáért felelősséggel tartoznak, törvényeinket lábbal tiporatiknak, azokon büntetlentül keresztül-kasul gázolhatnának?

Nem t. polgártársaim!

A történelem bizonyítja, hogy a magyar nemzet a veszély pítanátában mindig egytűrtétt, a magyar nép szive mindig egybeforrott s ez az egytűrtétség, ez az összetartás, amint elseper-t a multban, ugy fogja elseperni a jelenben is a magyar nemzet előhaladásának útjában álló gazi.

Azt mondja Tisza István miniszterelnök, hogy azért van szükség a házszabályok oly érteimű módosítására, mely az obstruktív egyszer s mindenkorra lehetetlenné teszi, mert a közel jövőben sok oly fontos törvényjavaslat fog elintézés alá kerülni, melyeknek megvalósítását a magyar nemzetnek fontos érdekei teszik szükségessé.

Hát t. polgártársaim Tisza miniszterelnöknek ezen kijelentése hazugság s az a magyar nemzet félrevezetésére, megtevéstésére irányul.

Strófiák.

I.

Sárga rózsát adtam egykor,
És egy fehér margarétát.
Aranyhajú szép kisléány,
Azt le tölem elfogadád.

Viszonzásul a virágrért
Egy cuppanós csókot kaptam,
Nem lozallam el ez töled,
Hanem rögtön visszaadtam.

II.

Letörlöm utolsó könnyem,
Mely itt rezeq szememen,
Mint a felhő bánat gyöngye
A hervadó levelen...

Leiom utolsó dalom...
E dal oly bús szomorú...
A szivemet összetépte
Egy szép mirtuszoskórú...

Lucius.

A fahuszár, meg a lova, meg a ló sipja.

Irta: Mikszáth Kálmán.

Abban a faluban s a potán, ahol én születtem és gyermekkedtem, most is él egy kilencven év fölé járó, apró, virganc üreg ur. édes anyjának, Veres Máriának idősebb testvére, Parádi Veres Gáspár.

Nagy ellenségem volt születéseomtól kezdve mai napig. Sokszor jól elnőnépárolt apró csinyeimőrt, de máskor se lehetett jó véleménynyvel fölölem, mert váltak azt beszélő anymának:

— Meglásd Mari, hogy ezt a gyermeket felakaszják valamikor.

Még eddig, hula Istennek, szoroncósen kikertittem ezt a jóvendölést.

De a mi árnyat vet a gyermekévek aranyos derlőjére a Gáspár bácsi alakjában, azt tökéletesen elenyészetté egy másik ebbecki nemesnek, divényi és meletti Divényi Józsefnek az emléke.

Csak Szepe bácsinak hittuk közbűnségesen a jószágos mosoly, nagy szakállu urat, aki egyedül élt kúrájában üreg gazdaszszonyóval s nem lévén közeli rokonai, jó szivét megosztotta a környék gyerekek közt. A gyerekeknek élt és gazdálkodott, azaz delogy gazdálkodott, inkább csak költött calnos vagyonkájából, mindig a gyerekek kö-

zött volt, hancurozott, labdázott velük, "gy kis sárca ponyny lovat vett Lengyelországtól szerzett hozzá kis nyergot, cifra kantárt: valami szep volt, így felszorszamozva. Örök készenlétben ott kapálódzott és legyozotte magát farkával az istállóban, hogyha valamelyik gyerek kölcsön kéri, annak odaadhasssa. Szepi bácsi pontos jegyzéket vezetett, hogy melyik napon melyik gyerek praenomeralt a lovacsókára. Külön istállóban négy anyuknya elletto folytónosan a kis mopszlikat, amelyeket aztán szét lehetett ajándékozni az apróságoknak.

Minden áldott hófőn berándult Balassa Gyarnatra a heti vásárra s ami pénzét magával vitt, azt ott mind befektette mezeskalitcos szivekbe, kistrombitákba, apró fahuszárokbá, a lovacsoka farka izzai löszörből volt, de n-m ritkán csak egy sipban végződött hátul, amibe bele lehetett fújni... jaj nagy öröm volt az.

Még akkor a falusi gyerekek nem voltak ugy elkényeztetve, mint most: még a vasutak közel nem hozták a városokat s azoknak minden caesobecáját, lohoságát. A mi játékaink még otthon készültök s igen kicsiből teltek ki. Az eltűrt kondérok és fazekak föllet voltak a lovak, a bodzafa belét kisérték, abból let a puská, a fiatal tiszta kérgéből a sip, a cserobogár letördölt szárnnyábl csinálták a malmat; még eleven fo-

Hogy ez úgy van, kész vagyok bizonyítani.

A közelmúlt bizonyítja, hogy az ellenzék az obstruktív leggyerevel mindig csak akkor élt, midőn önállóságunkat és függetlenségünket biztosító törvényeinkben gyökeröző jogainkat, melyeket mindenkor elhomályosítani igyekeztek, akarta megvalósítani.

Ha tehát Tisza István olyan törvényjavaslatokat ohajtana betervezni, melyek Magyarország önállóságát, függetlenségének minden telen való kidomborítására vezetnének; ha olyan törvényjavaslatokat ohajtana tárgyalni, melyek gazdasági önállóságunk megvalósítására vezetnének; vagy a választói jogokat a nemzet széles rétegeire való kiterjesztésére javasolna legyenek meggyőződve t. polgártársaim, hogy akkor nem volna szükség a házaszabályok módosítására, mert az ellenzék talán első sorban maga mellett, mely az említett fődös intézkedések létre hozásában fáradságot nem ismerve támogatná.

De Tisza Istvánnak nem eza célja. Azért van szélsége a házaszabályok módosítására, mert Pitreich közös hadügymiszióval, hogy többet ne említsék az utoncziadók felemelése s az ezzel járó több kiadások tekintetében már meggyeztet, kötelezte magát, hogy eddigéig még több pénzadót szállít Ausztriának s a mulatkóhó vett tapasztalathó tudja, hogy eme törekvésével az ellenzékét magával szemben találja, tudja hogy az ellenzék minden áron megakadályozni igyekszik, hogy a terhek sokaságától már amennyi is roskadozó nép vállaira még több terhet rakjanak.

Ezen s több más hazánkra nézve kiszámíthatatlan kárral járó törvényjavaslat kényelmes keresztülvitelére van szüksége t. polgártársaim Tiszának a házaszabályok módosítására, s azért, hogy a parlamenti békes munkálkodást megbontva, az ország nyugalmát feloldja.

Mikor a miniszterelnök kormányra jutott, az ellenzéknek ígéretet tett a parlamenti reformra vonatkozólag s kötelezőleg kijelentette, hogy ezen törvényjavaslatot oly időben fogja a ház elé terjesztetni, hogy már a legközelebbi választások a választói jogokat a nemzet nagy rétegeire való kiterjesztésével eszközöltesse. Mert az még sem egyeztethető össze az igazságszággal, hogy mondjuk, a nemzetnek csak 1/2-ed része birjon joggal, a másik 1/2-ed rész, mely egyégy hordozza a közhelyeket, épügy, sőt talán még jobban teljesíti állampolgári kötelességeit, megelégedjék az igazon, tekerhordó barom sorsával.

Azomban Tisza szerint a nemzetnek tett ígéret bevállása nem kötelező s ezért, de meg azért sem akarja ezen fődös törvényjavaslatot elkészíttetni a tárgyalás vé-

gett a Ház elé terjesztetni, mert a kormány, a többség még a gondolatától is irtozik annak, hogy a választói jog a nép széles rétegeire kiterjesztessék.

Harminc éves tapasztalat bizonyítja, hogy ez a mostani választási rendszer részükre jó, mert könnyebb nekik 900.000 emberrel megvásárolni, könnyebb 900.000 ember lelkiismeretét elaltatni, mint 1 milliónak.

Azt mondja Tisza, hogy ő tartoztatás nélkül megy tovább a megkezdett uton, s hogy erőszakosságát, törvénytöréseit kézzel foghatóvá tegye, íme mit tesz? Parlamenti rendőrséget szervez. A csendőrség, a kalonáság köröbél bátor, erős, elszám embereket fogad fel, hogy a népképviselőt, kik a magyar nemzet jogaiért felmernek szólalni, kik a nép jogainak eltitgásáért felmerik emelni tilto szavakat, a képviselőházból kivezettesse s ezt nevezi Tisza a parlamentarizmus, a szólás szabadság megoltalmazásának.

Székelek! A székeley hazánk teltt óriási a veszély! De nekem erős a hitem, hogy ezenveszély hamarosan el fog múlni. Az Önök s a magyar nemzetnek az ország minden részében megnyitlakozó crös tiltakozása, rövid időn elfogja seperni magyarországi miniszterelnök székéből azt az embert, kinek hosszas kormányzása nagyobb baj lenne hazánkra, mint volt a tátarjárás!

Élénk lelkesedés, harsogó éljenzések között mondotta el beszédét városunk képviselője.

Következett a program utolsó pontja a határozati javaslatnak előterjesztése, a melyet Hajnódi Ignác ajánlott a népgyűlésnek elfogadására. A beszédet nagy tetszéssel fogadta a gyűlés. Érdekeségemél fogva szöszterint közöljék. Hadd olvassák el lapunk azon t. olvasói, a kik a népgyűlésen jelen nem lehettek.

Tisztelt polgártársak!

A nemzetek történelében nem lehet szomorubb jelenség, mint az, ha valamelyik alkotmányos jogáért s különösen szólás szabadságáért kénytelen harcba kelni. Annál elsmororibb és fájdalmasabb ez nálunk Magyarországon, mert történelmünk bizonyítja, hogy a magyar alkotmányt ösönk ezer éves folytonos küzdelemmel tartották fenn számunkra, hogy drága hazánknak minden talpalatnyi földje a dicsó küzdelmek vérvél van megszentelve; és hogy a mi alkotmányunk nem alaminás, hanem a nemzet és uralkodóink közös szerzeménye.

Alábbvalók lennénk a baromnál, ha ellenállás nélkül megtűrnők, hogy alkotmányos jogaink ezen utolsó foszlányától a szólás szabadságtól is megfosztassunk, mert míg a barom csak lüti, ha befogják s vele az igát húztatják, addig mi sajátkezűleg ké-

teremtyek kell ám venni, hogy valamikor várakba laktak a Divényriki), már iszen szégyény pompa volt, kenyérfutó nem szaladt a kocsí mellett, se cifra tarsolyos huszár nem állt a bakon, hanem igen is ott áll minden hétfőn a kocsi mellett a juhászhoztár s lelke szakadtából futja utközben a dudát: hadd lassak a falvakon a bámeszkodó népe... hogy egy Divényi még utközben is akkora ur, aki dudáltit magának, a szekerzörgés kellenemén zajit melacholikus dudaszóla fúlasztva.

Mi gyerekek egész Peszerényig elmentünk elő be, hogy a nagy pillanatot siettesseük, mikor a két izadit szátrka feltűnt az est-homályban. A peszerényi kocsmi vagy három kilométernyire van a futólól. Innen kezdőlőtt a Szepi bási teremena. Itt már várta egy csomo gyerekek s azonnal azánk egész szembe találkoztunk pütfogoltjainval és kedvenceivel, kik kalaplegetősékekkel jeleztek, hogy itt vannak.

Szepi ur már rendezen a kocsmánál lezartott a kocsirol s barackot nyomonval az ismerős gyermekek feje bulvára, vagy a filüköl meghuzogatván, kitörő örömmel vette, hogy ilyen messzire előbe jöttek.

Im, hát itt vagyatok? Egész idűig jöttetek? Ergum bergum vaskalup. Szepi bási megharap. Ugy-e már szédítok hogy elké-

szítenők és akasztanak nyakunkba azt a jármot, melyet azután leárzni soha sem volnánk képesek.

Negyedfél századon keresztül egyedül csak a szomszéd sógortól, a ránk erőszakolt szövetséges Ausztriától kellett félteni szabadságunkat, önállóságunkat és ma már a felvilágosodás jelen stádiumában akadt egy magyar főr Tisza István miniszterelnök személyében, ki elég vakmerő volt, hogy szentségtelen kezé a nemzet legféltékenyebben őzött, legszentebb jogára a szólás szabadságra felemelje. Pedig t. polgártársaim! sok ivre terjedő alkotmányunk a rengegek sok és egymásnak ellentmondó törvény által amugy is annyira meg van nyírálva, hogy a nemzetnek ma a mindennapos adófizetésen kívül egyéb joga nincs, mint az öt évenként egyszer megújuló szavazás és őrs. képviselői által a szólás szabadság. Ne átközzenek meg azon, ha azt mondom, hogy őrsz. képviselőink által gyakorolhatjuk a szólásjogát, mert a népnek ezen jogát már régen ellegedültek. Csak egyszer kell a valót, az igazat kimondani s nyomban ott terem a bakó, hogy nyakadat kicsavarja. Vagy nem eléggé igazolja-e a mindennapi tapasztalat, hogy a eszmiadiótl elvessz a hajduk eszmiának készítését azért, mert az ellenzék jelőltre szavazott, a szabótló elvessz a rendőrök ruháinak készítését azért, mert véletlenül a Kossuthi nóát énekelte, a kereskedőtöl nem vásárolnak közsékségleti dolgokat azért, mert politikai meggyőződésüknek szabad folyást engedtek.

S mind ezen cikkeket beszérik egy képzelt pártihóktól, természetesen gyengébb minőségben kiállítva. De sokkal jobb áért megfizette. Es mit szólunk ahok, ha lájuk, hogy annak a szegény fuvarosnak s annak a szerencsétlen tenyeres napszámosnak csekély napibérét sem adnak munkát azért, mert azt találta kiállani éljen a független Magyarországi!

Már pedig bocsánat t. uraim, de ha valaki elvi meggyőződését önzellenl, minden ellenzolgáltatás és érdek nélkül tehát hazafiságból követi, az mégis megérdemelne annyi elismerést, hogy ezért ködüssá ne tegyék.

Ez az ur t. i. a mostani miniszterelnök már kormányra jutása kezdetén golyót és akasztófal ígért a nemzet ellenzék részének. Egy magyar főr a hazáját fenn tartó és azt igazán szerető magyar nemzetnek ígér golyót és akasztófal! Hát t. uraim az égig emelkedő akasztófa és sok millió golyó együtt véve sem hozhat akkora veszélyt nemzetünkre, mint a mily átkot és kárhozatot rejt magában a Gróf Tisza István kormányzása. Ha a magánéletben valaki téved, szabálytalanságot vagy mondjuk súlyosabb beszámítás alá eső cselekményt elkövet, azt menten elfogják, megbírsárolják, töltmecek hurcolják és végül felakasztják.

gatna is telt, az orsó karikáiból kereköket esmült a faragó-béres a szakasztó aljárja s befogják a spárgahümba a macskát, aki aztán a háztetőre is fel tudott szaladni a fogattal.

Hát biz ezek primitív dolgok voltak, hanem azért mégis meg nótt az ember mellettük.

Képzeltetni, hogy a Szepi bási tárgyát, amikor a városból hozott, valószínűsü tündér dolgoknak látszóttak. Bizony érdekes volt azokat nagy szívdobogással várni.

Hétfőn estefelé jöttek vissza a vásárosok a kigyózó országúton. Tarka-barka tömegnek hömpölyögtek, gyalogosok, szekeresek vidáman beszélgető és agyalva disputáló pálokkövek megrakva, imit-amott egy egy lüto molyon gödös úraság terpeszködött el a hátsó ülőben nagy tájék pipából szipalkuló szegény ember a felőnkéjét vette hozza kötelein, vagy vette, vagy elnem tudta adni, kacskás menyecske begyösen lépegetve egy pár új piroscsizmát hozott a nyakában akasztva, esztulana férfiak inceskedő s avakká hított fel a kocsiira. Szóval rajzolt az új vages-végy, mint egy meglevendenőt hangyaszonbók. De a gyerekeket mindez nem érdekelte különben, ók csak egy kocsiat vártak (ha az apjuk nem volt a városba), azt, amelyikben Szepi bási áll, aki kétalmászárkún járt és bizonyos olygarchikus pompát fejtett ki,

tem? De hát nagyon jól elbeszélgettünk a sörházban. Aztán bujom volt a zaidóval, nem akarja a gyapjúruát lefektetni, hogy azt mondja, neves helyen tartottam a zaokokat, azért nyomat a gyapju annyit. Megvertem az impozitort, ezért aztán a bíróság elő idéztek, szóval bír volt gyerekek, nem volt pénzem, nem vehettem nekem semmit.

Almusaí módon végig pillantott az elszomorodott kis arcokkon s edes pulva szíve egyszerre megnyaldt, nem tudta őket sokáig kínozni, elnevette magát:

Ej nó! csak az volna szép, hogy Szepi bási firos közel jöjjön hazá! inkább elhúdosnom volna ez operucióás tengeren töl. No meg csak az kőne. Hújsza Mátyás, ugorj Mátyás, nyisd fel a kocsí-ládát!

A kocsi annyit se mondott, hogy "Szczam nyílj meg...", hanem csak felkelt kiséő, valami karikát megfogott és az első ülés szőnyökt, mely voltaképpen egy pokroccal letakart láda volt, tele mindenfélle kincsesel. A mit az embri egy kitalálhat és amit az évszák gyönyörűségei nyújthatnak. Onnan szedte ki Szepi bási mújásban a vérpíro eserevényeket s akasztgatta a gyerekek filéire, télen aranyszínl narancsok kerültek ki a mélyégből, granátszínl berkenyek, csodálatos izi szent János-kenyerek, filgők és datolyák. Innen húzogatta ki a mézeskalács-

Lehet-e tehát büntetlenül hagyni, hogy a törvényhozó testületnek feje a miniszterelnök gázoljon át érvényben levő szabályokon és törvényeken? Nem gondolta-e meg az a miniszterelnök, hogy ha a törvényt nem tiszteli, akkor nemcsak önmaga s nemzete ellen követ el megneve bocsátható bűnt, hanem egyáltalán ellenszegül a koronás királynak is, mert azt a törvényt nem respektálja, melyet a király szentesített.

1. polgáritársak! Megmondhat az egész ország. Községek, városok és választó kerületek a legnagyobb lelkesedéssel sietnek tiltakozásukat kifejezni a kormányelnök által november 18-án alkotvetni merénylert ellen.

Lehetséges volna-e, hogy a legmagyarabb vármegye s ennek elközponti választókerülete télenül nézze az alkotmányos szabadsággért küzdő igaz hazafiak mozgalmát? Forduljunk el megvetéssel a miniszterelnök s társainak törvényellenes cselekménye elől s kérjük a Mindenhatót: ne segítsen minket arra, hogy őrülk s az ő eljárásából példát merítsünk!

Van szerencsém elől tejesíteni a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

Magyarország mai közei helyzetében egyik legfontosabb alkotmány garanciát a népképviselők szótól és tanácskozássainak teljes szabadsága képezi. E teljes szótól és tanácskozási szabadság leghatározottabban a törvényhozás képviselőháza magnevevel házszabályaiban van lerakva és ezek által biztosítva.

Magyarország miniszterelnöke a képviselőház elnökével együtt 1904. évi nov. 18-án alkotvetni érszakos merénylerttel azt az alkotmánybiztosítékot támadta mely a jog és törvények ellen alkotvetni érszakos merénylertnek nyilvánítja, azt a legnagyobb mértékben megvetési és alapjában megrendítési képes. Úgyanazért ezen népgyűlés Magyarországi miniszterelnöke és a képviselőház elnöke által 1904. november 18-án alkotvetnieteket az alkotmány a jog és törvények ellen alkotvetni érszakos merénylertnek nyilvánítja, azt a legnagyobb mértékben megvetési és kárthatózatja, annak megtorlását és az ez által felborított törvényes állapot és jogrend visszaállítását követeli és az e célból következtet elenézék vezető bizottság bízalommal övdölzi, a megkezdett munka bátor és erélyes folytatásához Isten segédelmét és a legfényesebb sikert kívánja.

Kérem ezen javaslatomat elfogadni s határozattal emelni.

Miután a népgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta, ismét Bartha Ignác elnök ragadta meg a szót. Figyelmeztette a nagytömeget, hogy oszlojon rendben széjjel, méltóságosan, ne mondassa meg az ellenség sem, hogy nem komoly férfiak voltak együtt jelen. A gyűlés a király életével ért véget. A nagy sokaság nyugodtan, minden rend zavarás nélkül oszlott fel. A berendelt 16 zsebdörncök semmi teendője sem akadt.

A helybeli és a vidékről a népgyűlésre bezarandokolt ellenzéki férfiak színe java estére az „Othlon”-kávéháza bankeltre gyűlt egybe. Mintegy hevenen voltak együtt a fehér asztalnál és éjjel lájig kedélyesen mulattak. Természetesen tőszóban nem volt hiány. A legelső felkösztöntő Bartha Ignác mondotta a királyra. Majd dr. Györgypál Domokos a függetlenségi eszmék győzelmét, Hajnó Ignác lapunkra, mint a helybeli függetlenségi sajtóra, számos választó dr. Györgypál Domokos képviselőre, Gál József a székely ősi becsületre emelte poharát. Magas szárnyalás volt Bartha Ignác második beszéde, melyben valóságos ódát zengett az új párt vezére, Báró Bánffy Dező fölé. Benne az államférfiúi erények igazi megtestesítőjét látja. Elcsapta magától a legmagasabb méltóságok egyikét, a fődvarmesteri méltóságot, és a ki már miniszterelnök volt, visszavonulni, gondolataiba mélyedni és rájött arra a szerencsés eszmére, hogy Magyarországon kormányképes ellenzéki pártot létesítsen. Ő a legviszont miniszterelnöksége idejében is. Csak a tudatlanság fogja rá az ellenkezőt.

Emlétsre méltó, hogy ezen a banketten határozták el a jelen volt ellenzéki polgárok a párt vezetőiférfiai az „Othlon”-kávéházban értekezletet tartanak.

E végből l. h. 11-én délután 3 órakor a párt vezetőiférfiai az „Othlon”-kávéházban értekezletet tartanak.

A telepítés Erdélyben, mint a magyar faj erősbítésének eszköze.

Magyarországnak a Királyhágnon tül része a régi Erdély olyan szolgálatokat teljesített a multban a magyarországnak, a melyek nélkül ma alig léteznék magyar állam. Ha Erdély hujdan megbecsülhetetlen és nélkülözhetetlen volt Magyarországra nézve, ugy napjainkban és különben a jövőben, a Királyhágnon tül terület nélkül Magyarország meg nem állhatna, arról pedig, hogy államunk a Balkánon valaha erősebb befolyást gyakoroljon, egyáltalán szó sem lehetne.

Erdélynek birtoka ezért oly nagyon fontos ezért kell lázasan törekednünk, hogy országunk ezen részét, a gazdasági, kulturális és etnikai kapcsok egész tömkelegével

kopogtatott be a házakhoz s átadta az apróságoknak a hozott ajándékokat, melyek a szülők rangja szerint nagyobbak vagy kisebbek voltak értékben.

Nekem is meghozta hétről-hétre szorgalmasan. Még most is emlékszem az apróságaira. Az első fahuszáramot ő vette, faz első sarkantyut is tőle kaptam, meg az első ostort. Sokszor vitt az ölébe, beszélgettem vele simogatta a fejemet, hátba ütögetett, kikérdezte mit tudok, mit tanulok s az édes anyámnak gyakran mondta:

— Majd megállás hugomasszony, hogy azolgabíró lesz ebből a gyerekből.

des anyám szíve örömben ropogott ilyenkor s mintha valami rendkívül divinitiót látna e megjegyzésben, elkezdte írtni, hogy miből gondolja ezt? Mert hiszen nem jól tanul a ficsuka. Sebogy se akarja az öreg bettlitot se megismerni.

— Hm. Hogy miből gondolom, hugomasszony? ... hogy miből gondolom? — Ötlet-hatolt Szepi bácsi. — Hát a szemében van valami szolgabírói csillámlás. Isten ugye van valami.

Szóval különösen szeretett és kényeztetett Szepi bácsi, aminek sok jelét adta. Az igaz, hogy én is szerettem, csak hogy én nem sok jelét adtam.

(Folyt. köv.)

fiásuk a nagy magyar nyelvtörtülethez. Hala letennek ezen törekvéseinkben Erdély földrajzi helyzete is segítségünkre van.

Erdélyt mindon oldalról nagy hegy-ségek övezik az ez által, mint valami természet bástya emelkedik ki, a Dunatisra síkvidéki és az oláh síkság fölött. A szerencsés körülmények folytán Erdély nem az oláh, hanem inkább a magyar síksághoz kapcsolódik. Mig ugyanis a határböcekül csak egy néhány hegyország nyílik Havnaaltól és Moldva felé, addig a bolos hegy-ségekbe fő folyó nagy széles völgynyíltak és Erdély belseje Magyarországra felé lejtve 700—850 méterrel 409—450 méterig.

Ez a természeti olóny tág teret enged az erélyes magyar nemzeti politikának, mert lehetővé teszi, hogy a magyar etnika, melyet nem a magyar nép faji gyöngegsége, nem propagatív erejének hanyatlása, szóval nem a magyar sájan rejő -okok, hanem az idők viszontagságai, a török elől, majd később a fanarioták lelkeltel, uralma elől Erdélybe tömegesen betódluló oláhok nyers számaréja, gyöngetittek meg újra, hatalmas megerősítések.

Erdély, mely a magyar uralom első korakában ugyazóvalan szinnygyar volt, ma csak harmadán az. A székiység és a magyar nyelvtörtület között az összefüggés erősen meggyöngyült, sőt sok helyen teljesen megszakadt. Hatalmas idögon rögök illeszkedtek a magyarországi közé, amelyek azt erjének teljes kiképzésben lényegesen zátólták.

Mindon nemzeti politikának, tehát ezen ugyazé, ezen összekötötés helyreállítására kell törekedni. Ezen cél elérésének kétségteletlenül hatalmas eszközei a magyar nemzeti közoktatás, teljes magyar közoktatás és nemzeti hadsereg, de ezen ezek között eredményei csak igen hosszú munkaközlös gyümölcsötök mutatkoznak. Nekünk azonban sokkal sietősebb a utolunk, amelygy nyugodtan bevárhatók, amig ezen eszközök eredményei bekövetkezzenek. Erősebb és gyorsabban hntó eszközre vagyunk utalva tehát ez a telepítés.

A magyar nemzeti állam kialakulásának tehát egyik legfőbb eszköze a telepítés, mert csak annak segítségével lehetőségek hazánk etnográfiai tökélet aránylag rövidben időn belül megváltoztatni. Ha igaz az a tétel és véleményem szerint feltétlenül igaz, hogy Magyarországi csak mint erős nemzeti állam maradhat fenn, akkor a telepítés kétszeresen is fontos, mert quasi önédelmi jelleggel bír.

A telepítés nagy fontosságú hozza magával azt, hogy a legnagyobb óvatosság és körültekintéssel alkadj meg ezt a kérelést. Az áldozatok, melyeket a magyar államnak a törén hoznia kell, oly tetemesek, hogy minden szempontot a legfontosabb mérlegelés tárgyává kell tenünk. E tekintetben nagy segítségünkre van ama nagy arányú és mintaszerű telepítés ismerete, melyet Mária Terézia és József eszközöltek a 18. század második felében. Ezen telepítések válsatos ismerete tehát a kérelés tárgyának alkerülhetetlenül szükséges.

Mária Terézia és II. József telepítési akciójának bevallott célja, mint tudjuk, a török dúlások folytán elnéptelenedett dévidékek, adózási, gazdasági és katonai szempontból benépeítés volt, kétségtelen azonban, hogy azok első sorban a német faji érdekek szolgálatára voltak hivatva.

A Mária Terézia-féle telepítést az 1763. évi febr. 25-én kiadott telepítési nyilatparancs szabályozta, melynek alapján 1763—1773 ig tehát 10 évszázadon folyt a telepítés. Ez a telepítés az akkori fogalmakhoz és viszonyokhoz képest óriási összegekben került, am: könnyen megérthető, ha elgondoljuk, hogy a németországból hntó agroták telepése csak nemcsak földet és házat kaptak ingyen, hanem a gazdasági eszközöket és állatokat becsátoták díjtalanul rendelkezésükre, hanem ezenfölül előlegeket, utiköltséget és pedig Budáig fejenként 8 frót de ott ismét 8 forintot is kaptak, sőt a helysínben ellátást is élveztek mindaddig, ameddig a házuk el nem készültek és magukat tartartani nem tudtak. Egy csomó ügyük jária be Németországot és Ausztriát, kik mindon német telepust után 1 frt 30 krajcárt díjat kaptak. Ilyen körülmények között nem

csodálható, ha az Állami telepítési akció folyamata alatt 1703—1713-ig és II. József alatt 1784—1787-ig 76000 német teleptérletet be, a mi korok 16.000.000 koronát emésztett fel a föld értéken fölül, — magától értetődik, hogy a telepítés minden tekintetben sikerült és az akkor telepített községek még ma is virágzóan állnak.

Ezen telepítések tanuságaként levonhatjuk azt, hogy a telepítés feji szempontból csak úgy lehet hasznos, ha egy nyitult és egyváltan népet alkalmazható. A földnek, háznak, gazdaság felzárolásának ingerecsére átengedése, ma már nem csak az általános egyenlőség előbbé utóbb, de pénzvilággal is keresztülvihetően volna. Ma már csak adóim-nességre és a feltételek lehetővé-künyítéséről lehet szó.

Nemzeti szempontból a földtől az, hogy a telepítés a természetet alakítsa irányát követve, mert ellenkező esetben az arra fordított álgatokat kárba vesznék. A természetet fejlődés állami telepítés klasszikus példája a poroszországi állami telepítés a lengyelök ellen, amelyet Bismarck kezdeményezett 1867-ben azaz a céllal, hogy a lengyelök a föld értékeinek elvonásáért és abban a tévesnek bizonyult reményben, hogy a lengyelök eladott birtokait vételárának Párisban és Montreuilban csakban nyakára hágnak. Az e célra szervezett talpítási bizottság ma már 450 millió tárknál dolgozik, ezen óriási áldozatok dacára is azonban eredményeket elérni nem tudott és pedig azért, mert szem elől tévesztették a természetet fejlődés irányát. Folytatva kívül hagyta a porosz kormány azt, hogy a német munkás a nálánál 50%-al olcsóbban dolgozó lengyelrel versenyezni nem tudván, a német lakosság már átvészeldi azt meneküléskorral a részekről, meg ellenkezőleg a lengyelország a nagy-morvú bevándorlásra és szaporodásra folytan évről-évre nyer. Még az utóbbi években közel negyedszáz millió német hagyta el a lengyelországi tartományokat, a telepítési bizottság nagy áldozatokkal mint 42000 német telepet tudott elhelyezni és a lengyel biétek nemcsak, hogy nem csökkent, hanem 17 év alatt több mint 5 millióval meg bővekedett. (Folyt. köv.)

Népápitás.

Az „Ujság” december 3-iki számában olvastunk „Országgyűlés” cím alatt egy nyilatkozatot, melyben egy állítólagos Tamásy János csikszeredai földbirtokos a következőket írja: „A mai magyar ellenzék követeléseinek legnagyobb része hó vágya minden igaz magyar kebelnek, de órált spányolt az, a ki nem látja be, hogy azok még legalább száz évtizedesedbe nem mehetnek.

Mi itt a vidéken megvagyunk győződve, hogy a magyar önálló államiság feladását, Magyarország gazdasági, közjogi és hadügyi függetlenségének elkobzását nem jeleníti Tisza István grófnak az a törekvése, hogy a parlamenti tisztességet és méltóságot! mely most sárban hever helyredlített néhány ember botrányos luza-vonáját megakadályozza.

Ami aljon talpra nem néhány képviselő, hanem maga a nemzet, ha megtörténik az, hogy Magyarország valaki Ausztria provinciájává akarja stélytvenni. De boldomódra meg luani a vészharangot az egész országban, mikor a miniszterelnök gyufát gyújt, az csak kinevetni való dolog. És költözni való boldom, a ki a korai reményekkel feldulja az ország békéjét.”

Azonban sietünk hírül adni kedves olvasóinknak és mindazoknak, akiket Az Ujság című lap ezzel a hírrel becsapott, hogy ebből egy szó sem igaz, nem csak azért, mert itt egészen másról vagyunk meggyőződve, hanem azért is, mert itt Tamásy János nevű földbirtokos egyáltalán nem létezik. Hanem annyit mondhatunk, hogy egy nem létező személyről az igazi követelményt és hangulatot meghamisítani nem tisztességes dolog. Am, aki ír valamit, írjon bátran és nyíltan, ne árnyék alatt.

Hisz tisztességes szándékkal minnek a homály leple alatt bujkálni? Szóke Andor.

Jóteknycélu estély Gyimesközéplokon.

Közel a romániai határszélhez, a természet pazar szépségei közé ékelve, a szeszélyes kanyarodású Tatros palaka által átszelve, egy völgy kátlába fekszik Gyimesközéplék ez a nagybirtóra csángók által lakott kis faluska, melynek jámbor, szorgalmas népe ezeltől egy évtizeddel egyedül számbavehető foglalkozásként a barom tenyésztést üzte, mely ösloglalkozás előmozdítására dus legelőji hvasaik szolgálnak.

Kincseket érő erdőségeik parlagon, kihasználatlanul hevertek, mert a vasut hiánya, az erdők óriási távol kévése és az utak hozzáférhetlensége miatt a természet nem állott arányban az előállítási költséggel, az ösördekben a humus fölött tanyát, a nép fokozatosan szegényedett s a kivándorlás Románia felé óriási arányokat kezdett ölteni.

Csikvarmelye intőző körének előterjesztései alapján a kormány élető szükségnek ismervén fel a vasutat Sepsz-Szent-Györgyfelől—Gyimesig és Madefátvától—Szász-Kégenig való kiépítését, a „székely vasutat” kiépítéséről szóló 1895. évi VII. törvényekben annak államköltségen való kiépítését törvényhozási uton mondogta ki.

Állami szükségleteink és állami háztartásunk növekedésével a székely vasutak kiépítésének kérdése érthetetlen vasuti politikai okoknál fogva évekig vajdult, míg végre az éveket át küldöttségekkel megostromolt kormány nem tudva a kérdés elől többé kitérni, a székely vasutak végleges kiépítését a legközelebbi időkben elhatározta és végrehajtásának fogantatását megkezdette.

Köztapasztalati tény, hogy a vasut nyomán a Cultura lép, a kereskedelem élénkül, az egyéni és közszükséglek növekednek. Ezeknek jelenségeit sehol sem látjuk nálunk élénkebben megtestesítve, mint épen Gyimesközéplokon, mely ezidő szerint a csiki falparnok virágzó központja. Szébbnél-szebb és korszerűbbnél-korszerűbb telepek létesültek, melyek a fatermelés és productív cikkek legváltozatosabb fajait állítják elő gyárilag és minőségénél fogva előkeresetlen őrvendenek, hogy az előállított anyag legnagyobb része a gyári versenyre berendezett külföldön nyer elhelyezést, a mi nemzetgazdasági szempontból felette ádvös.

Kétség kívül a gyárak és telepek jelenlény részének üzemeli a falpar terén kiváló érdemeket szerzett honi gyárosaink — izraelita polgártársaink — szakavatott vezetése alatt állanak, kiknek nagyszámu alkalmazottai az ottani lakosság és népesség számát nagyban emelték, ugy hogy a legutóbbi időben élénk szükségét érezték egy magasabb s a kor fokozott igényeinek teljesen megfelelő elemi iskola felállítására a szükséges lépéseket fogantatva venni.

Az eszme és a kivételnek egyaránt fáradhatlan bajnoka Wenetliánér Mór gyimesközépléki fakereskedő és az ottani gyári alkalmazottak dozsénye, ritka energiával és szorgalommal igyekszik az iskola kérdését társadalmi uton biztosítani, sőt elég szerencsés volt pár héttel ezeltől egy minden szakban rendkívül képzett, kiváló taneröl Sámuel Hermina kisasszony, brassói oklevéles tanítónő személyében az iskolához megnyerni, ki működését a ritka szabadelvűségeről és pártatlan humánuságáról ismert Szabó Géza kir. tanfelügyelő úrnak bejelentve, nemcsak kitálatása helyezte az iskolának államvá felület, de közelebről már iskola vizsgálatra is kiküldötte helyettesét Császár Nándor kir. tanfelügyelősi tolnok jeles pedagógusunkat, ki — mint értesültünk — a tapasztalt eredményeinek nagyon meg volt elégedve.

Az iskola — felekezeti külömbség nélkül — ez időszerint 44 növendéket számlál tagjaikkal, az iskola helyiségek modern kellekekkel és taneszközökkel vannak berendezve s ezek előállítási költségeinek fedezésére és az iskola alap gyarapítására az iskolaszék f. évi december hó 4-én vasárnap este Gyimesközéplokon a Hamburg-féle vendéglő helyiségében programmal egybekötött estélyi rendezést, melynek főleg az kölcsönzött érdekességet, hogy a pro-

gram szereplői egy-egy iskolás növendékek voltak, kiknek szabatos és graciós előadása, énekei, szavallatai és a színelőadásnál tapasztalt színpadi routin a teremben zsufolóság szorongó s oda be sem fért válogatott közönséget valóságos bámulatba ejtette, mert ekkora eredmény 8 heti tanítás után a legáltalánabb követelményeket is túlhaladta, ugy hogy az előadás végével a közönség ismétlenül kifejezett obajtásának lett eleget Dr. Wassermann Simon ottani jeles képzétségi gyári orvos, midőn Sámuel Hermina tanítónőnek kiváló sikeréért a közönség nevében a nyílt színen mondott köszönetet. melyhez a szülők és iskola barátok külön-külön kifejezett elismerése is csatlakozott.

Nagy lelki gyönyörrel hallgattuk a gyermekek énekkarát, midőn Kőlcsey „Hymnus”-át és a „Szózatot”, melyet a közönség állva hallgatott végig, továbbá „Honfidal”, „Árnyas erdőben” és „Hull eső a szomjas földre” című dalokat ritka szabotossággal és készültéssel énekelte.

Jakobovits József „Szeget-szegelet” és Rosenfeld Emilia „Eji látogatás” című szavallatai kitűnően sikerültek.

„A növények” egy felvonásos vigjátékban élthű alakítást és pompás készültéget produkált: Bermann Anna, Bermann Gizella, Gindöld Fridrika, Hamburg Jolánka és Rosenfeld Emilia növendékek, kikket a közönség nyílt színen zugó tapssal tünetett ki.

Az előadás végével az iskolaszék figyelméből minden növendék egy pak salon cukorkát kapott, miket a csöpnai apróságok még órák múlva is majsztálotk

Elévülhellen érdemeket szerettek a rendezésben Sámuel Hermina k. a. és Wenetliánér Mór, Dr. Wassermann Simon, Ringvöld Márk, Steiner Gyula és Neufeld Samu urak.

Az előadás után a reggeli órákig tartó tanulmányos volt, melyhez a zenét Ráduly Árpád csikszeredai első zenekara szolgáltatta.

Az éjféli szünet alatt felszolgáltattott vacsora és bor Hamburg Arnold kitűnő konyháját és pincéjét dicséri.

A négyeseket mintegy 40 pár táncolta. A csikszeredai izraelita nöégylet képviselőiben az estélyen megjelentek; Ehrenreich Albertné, Wender Dávidné, Ehrenreich Sárika, Wender Lucie urölgyek valamint Ehrenreich Albert, Wender Dávid, Grünfeld Lajos és Borsai Mór urak.

A jelen volt szép asszonyok és hölgyek közül kiemelendők tartjuk még Botár Bálintné, Wenetliánér Mórné, Berl Miksáné és Hamburg Arnoldné urölket valamint Wenetliánér Gizella, Gindöld Berta és Wenetliánér Lillike urölgyeket, a kikten kívül a szép asszonyok és leányok nagy gárdája volt még jelen, de kiknek nevéi vidéki tudósítónknak kipuhatolni nem sikerült.

Az estélyen jegyek megváltásából és felülfizetésekből befolyt összesen 544 korona 80 fillér, ami bizonyítja az estély iránti kiváló érdeklődést és a látogatottságot s mint-hogy a napi postának még mindig érkeznek felülfizetések, az adományozók névsora csak később fog közzététetni.

H I R E K.

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter Kertész István a helybeli állami földmives iskolához kertes tanítóvá nevezte ki. A m. kir. igazságügyminiszter Fejér József deési törvényszéki joggyakornokot — vármegyénk szülöttjét — a mócsi kir. járásbíróshoz aljegyzőnek nevezte ki.

A m. kir. pénzügyminiszter Merza Gergely komáromi adótitkár adóhivatali segédnek nevezte ki a veszprémi adóhivatalhoz.

Színészet. Január hó 1-én kezdődik az ujonan épült vígadó díszes nagyeremben — mint már mult számunkban jeleztük — Zoltán Gyula igazgató színtársulata a színelőadásokat. Mindaddig míg Zoltán igazgató Dicsőszentmártonból ide visszerkezik, a hirdett 12 előadásra bérleti aláírások lapunk kiadóhivatalában eszközölhetőek.

Kitüntetés. A Király Jung Cseke Lajos székely-udvarhelyi apát plebánosnak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskorona rendet adományozta díjmentesen.

Esküdtörvényszéki elnökök. A marosvásárhelyi kir. ítéltábla elnöke a csikszerezadi törvényszéknek szervezett esküdtörvényszék elnökéül Dr. Gullya László törvényszéki elnököt és Állandó helyetteséül Antallfy Gábor törvényszéki bírót jelölte ki az 1905. évre.

Haláleset. Csiklappocai Száva Lukácsné szül. Mánya Veronika f. hó 8-án meghalt. Az elhunytban dr. Filep Sándor anyósát gyászolja.

Orbán Péter férfi-szabó élete 62-ik, boldog házasságának 40-ik évében rövid szenvedés után, folyó hó 5-én, délután 1 órakor elhunyt.

Rendkívüli közgyűlés. Csikszereada város képviselőtestülete f. évi december hó 10-én rendkívüli közgyűlést tartott, mely alkalommal a következő tárgyat sorozatolt intézte el. 1. Megállapította az 1905. évi legtöbb adóitólkozó nevégyezkedet. Az igazoló választmány két tagjával Csedő Istvánt és ifj. Dávid Ignácot választotta meg. 2. A tanácsjavaslatát a gyámoltak és gondnokoktól pénzei gyámlobiztosításáról szóló szabályrendelet tervezetéről egyhangulag elfogadta. 4. Határozatot hozott, hogy mindazonok, kik a közmunkák teljesítéséhez hozzá nem járulnak, a közmunka teljesítésének egyszerű pénzbeli ellenértékét végrehajtás útján behajlíja. 5. Határozatilag kimondotta, hogy kérsít intéz a m. kir. belügyminiszterhez Csikszögöd és Csiklappocsa községeknél Csikszereada városhoz leendő csatlósásként. 6. A létesítendő új városi belpiacra vonatkozó kérdések felett a január 14-iki közgyűlés fog dönteni. 7. Tudomásul vette a város gazda jelentését a város tulajdonánál képező ingatlanok hasznosításra adásáról. 8. Helyben hagyta a város közbizalmi képező jogoknak, valamint a fogyasztási adó bértének albréletileg történt biztosítására tárgyában tett intézkedéseket és kötött szerződéseket. Ezután következett az ülés érdekessége. Bartha Ignác ügyvéd indítványt adott be az iránt, hogy szavazzon a közgyűlés bizalmatlanságot a kormányra a f. évi november hó 18-án elkövetett törvényesség miatt. A közgyűlés ezt elfogadta nagy többséggel kimondván, hogy minden törvényességet elítél, az alkotmányt és szabadságát küzdő politikai harcokat pedig üdvözi.

Törvényhatósági közgyűlés. Csikvármegye főispánja, mint értesülünk a nagyon felhalmazódott ügyek elintézésé végett rendkívüli törvényhatósági közgyűlést hívott egybe; mely a Karácsony és Újév közötti időben fog megtartatni. Hírik hogy ugyanekkor a hivalmi kérdés is fel lesz vetve a kormány iránt, azonban mi ezen hírek hiteleit nem adunk. Kár volna a törvényhatósági közgyűlés békéjét ilyen indítványokkal, mely minden alkalom ügyei a legnagyobb ellenzésre találja meg szavazni.

A vigadó bérlete. A városunkban épült „Vigadó”-t Csikvármegye Egyed Gyulának a nemzeti közügy vasúti haló- és étközös kocsitársaság főpincérének adta bérbe évi 6000 korona bérzsergért. Jelenleg szorgalmasan dolgoznak a vigadó belső berendezésén, hogy az új esztendő beköszöntésekor teljesen elkészüljön rendeltetésének átadható legyen. Az első emeleti kaszinóhelyiség valószínűleg már karácsonyjánál lesz megnyitható. A kávéház, étterem és mellék-helyiségek január elsejére okvetlenül megnyílnak.

Népgyűlés Gyergyószentmiklóson. A kormány politikai magatartása és alkotmányos sértő eljárása ellen Gyergyószentmiklóson is tiltakozó népgyűlés volt f. hó 4-ikén. Az egész vidék zászlók alatt seregült össze és nagy lelkesedéssel hallgatta a szónokok beszédeit. Az első szónoklat a dr. Czibőké volt, majd dr. Fodor terjesztette elő határozati javaslatát. Az ünnepi szónok Sümcgi

Vilmos a kerületnek nemrég megválasztott képviselője volt. Takó Ferenc körjegyző szavai fejezték be a mindvégig lelkesedett hangulatban lefolyt tiltakozó meetinget. Népgyűlés után a községek küldöttségileg tisztelegtek a képviselőnél.

„Erdővidéki vadírvágó”. Ez lesz a címe egy verskötetnek, mely ez év karácsonyára kerül ki a sajtó alá. Szerzője székely ember, Prázmáry István, ki ezen verskötetben eddig megjelent verseit gyűjtötte össze; nem egyet közülök az előkelőbb fővárosi heti lapok is közlésre méltónak tartottak. Ezen verskötet, melyhez az előzől a székelység aranytollú írója: Benedek Elek ír, szerzője előfizetési felhívást hirdet. A kötet ára csak 1 korona, az előfizetési díjak magához a szerzőhöz Baróthra küldendők.

Székely vasutak s gyergyószentmiklósi villanytelep. Mult számunkban közöltük a székely vasutak módafala — Gyergyószentmiklósi vonalrészének kiépítésére folyamatban levő előkészületeket, melyeket ezen vonalrész építészeti vezetője Keller Árnód főmérnök eszközölt. Mint hírik a válatra a pályázatot már most kiírják s tí héttel leforgassa alatt el is dől, ki lesz a vállalkozó. Megemlítendőnek tartjuk e helyen a gyergyószentmiklósi villanytelep ügyét. A bőlcs képviselőtestület mintha más hely nem is lett volna szentmiklóson — ópen arra a helyre építette a villanytelepet mely a vasutestét céljaira traciozva volt. S minthogy Keller főmérnök kijelentette, hogy ha elvezeti a vasutonalat akkor az egész Alfalu alá fog történni s szentmiklósnak állomása nem lesz, mivel ily drága időközű beruházást az államvasut kiséjaitani sem átteni nem akar, a község maga lesz kénytelen a villanytelepet más helyre áthelyezni. A mi csekély 30000 korona költségbe kerülend — a községi előrelátó gazdálkodás nagyobb dicsőségére.

Kedvezményes utazás Budapestre. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a Budapest, a technológiai iparműzemben rendezett világitási eszközkiállítás megtekintésére, a vidéki szakképző iparosok részére, kedvezményes vasúti igazolványokat engedélyezett a keresk. miniszter. Az igazolványt kizárólag szakiparosok (őnműlők, segédek és tanoncok) vehetik igénybe és azzal személv. vagy vasútvonatokra érvényes jegyek válthatók és pedig: a II. kocsiosztályban III. oszt. egész, a III. osztályban pedig III. osztályú féljegygyel lehet utazni. A jegyek érvénye 1904. december 31-ig terjed ki. Igazolványt a kamara irodájában lehet jelentekenni. Vidéki jelentkezés esetén a név, foglalkozás és lakhely bejelentendő.

Elhagyott székely gyermek védelme. A kolozsvári gyermekmenhely igazgatósága Székely-Keresztúr fiók telepet létesített. Tette ezt azon intencióból, hogy a székelyföldi és általában az erdélyi menhelyre szorult gyermekek magyarokju gyámszólók vezetésére legyenek bízva. Ennek az akciónak sikere abban is nyilvánulni fog, hogy az idegen ajku zsenge gyermekek a székely gyámszólók gondozása mellett meg fognak magyarosodni. Ez a fiók gyermekmenhely jelenleg 50 gyermeknek nyújt biztos otthont.

A székelyek eredete. A Magyar Tudományos Akadémia II. osztálya december 6-án 5 órakor heti ülést tartott Thaly Kálmán elnöklésével. Karácsony János rendes tag székfoglaló értekezést tartott. „A székelyek eredete és Erdélybe telepítése” címen. Elsőben a kérdés történetével számolt be. A székely hagyományok a Kézai Simon által közölt hun krónikából erednek. Erről a hun krónikáról felolvasó kiderítette, hogy hamisítvány, amit külföldi irókból vett, tölti, elnagyítja, amit pedig hazai hagyományként mond el, vagy maga találta ki, az az Árpád-kori eseményt helyezett vissza Áylla idejébe: így csinálta a Csaba és Aladár harcát Kálmán és Álmos esztébe; a Makrus és Detre-féle harcot a Péter király történetébe. Így az a mű, melyet 1282-ben a székelyekről írt, teljesen alaptalan dolgo-

kat beszél. A székelyek igaz eredetéről a következőket véli: Székelyek nemcsak Erdélyben voltak, hanem Magyarország több erős vidékén, a Dunántúl, Szabolcsban, Temesben. Egy külön foglalkozási ág tette őket hasonlókká: erdei pásztorok voltak, kik juh- és kecsknajáikkal s a vadak pusztításából éltek. Ezért, minthogy jól ismerték az erdőt s az erdei munkát, a magyarok őket használták föl a hand előtt való erdő irtására. Innen vették nevüket is, a szlovénben szek (secare) — vágni, székli — vágó, ebből lett székeli, majd székely. Ez a foglalkozás vitte mindinkább Erdély erős hegyeibe s ezért nem telepedtek ott meg a síkokon és termő völgyekben, hanem (terméketlen, de jó levegőtől hegyoldalokon. Kiváltásokot nyertek ugyan, de nem különösek vagy nem oly régen, hogy abból hun eredetre lehetne következtetni. Hadí néppé pedig átadulást után lettek. Felolvasó nagy tetszéssel fogadta az Akadémia.

Felhívás. A karácsonyi és újévi ünnepek alkalmával rendkívüli mérvet ilto postai forgalom akadálytalan lebonyolítása s a t. c. közönség jogos érdekeinek megóvása céljából a keltő intézkedéseket megfogant ugyan, de ezekről csak azon esetre várható kedvező eredmény, ha törekvémennel a t. c. közönség is támogat s a feladatát ki-demenyének a következőkkel pontosan betartja: 1. Pénzt legelőszertibb postautalványval küldeni, ez azonban szabályszerűleg pecsételt levélben is eszközölhető, de más tárgyakkal egybeesomagolva sem pénz, sem ékszeret küldeni nem szabad. 2. Csomagokra faladácska, vesszszőlő font kosár, virsók, vegy tisztá, közönséges vász, — kisebb értékű és csekélyebb súlyú tárgyaknál pedig legalább is több réti, erős eszomagoló-papir használandó. Újságpapírba stb. csomagolt tárgy egyáltalában nem fogadható el valamint oly dobozokban sem, a melyek nem postai csomagolás céljára lesznek készíve a a melyeknek szélei papir- vagy vászonszalaggal vannak megragasztva. Vázsony vagy papírburkolatú csomagokat erős, gömböküll szinnyel többszörösen és azor-sann át kell kötni a keresztelési pontokat és a szinge végeit jó minőségű pecsétviaszszal oly módon lepecsételni, hogy az egymásra fektetett vaszon- vagy papírrétegek nyilván közt a tartalomhoz férni ne lehessen. A faladácskák pecsételésénél arra kell figyelni, hogy a faladácskák örinteköz dobozalfalai körül minden egyes pecsétnyomat mindenik oldalt érintse, illetve lezárja. Pecsételőru csakis vésett pecsétnyomó használható. 3. A címirtatokban a címzett vezeték és keresn neve, esetleges előneve vagy más megkülönböztető jelzése (pl. ifj. özvegy stb.) továbbá polgári állása, foglalkozása és lakhelye, — Budapestre és Bőcs-be szoltó küldeményeknél ezenkívül a kerület, utca, házszám és lakás (emellet és ajtójelezés) is kitendő. A lakhelynél (rendeltetési helynél), a vármegye és azon helyekre nézve — a hol posta nincs — az utolsó posta megjelölése is feltétlenül szükséges. Kívánatos hogy a címirtat felső részén a feladó neve és lakhelye is feltjegyzetessék. A címet magára a burkolatra kell írni, ha ez nem lehet-eleges, úgy futófaladácska, hórdaírakra, vagy erős lemezpapírra irandó a ezen címirtat erős szinnyel vagy dróttal a csomaghoz kötendő. Papírlapokra írt címeket egész terjedelmében kell a csomagra ragasztani s ezenkívül erős szinnyel többszörösen átkötni. Felolto kívánatos, hogy a feladó a nevét és lakását valamint a címirtat összes adatait magánban foglaló cédulát a csomagokban is elhelyezze. Azon esetben ugyanis, ha a küldemény címirtat szállítása közben leessé, elveszzen, vagy olvastathatnána válna is, a továbbiás és kézbesítés a csomagba elhelyezett cédula alapján minden fennakadás nélkül lenne eszközölhető. 4. A csomagok tartalma egy a címirtat, mint a szállítólevélben szabatosan és részletesen jelzendő, a Budapestre és Bőcs-be szoltó csomagokon és szállítólevelokon pedig, ha a csomagok dílműszereket vagy fogyasztási adó alá edő tárgyakat tartalmaznak — a tartalom mennyiségének ütözes kiírása is kívánatos (pl. egy darab hurka 2 kiló, egy darab szalonka 1 1/2 kiló, egy darab pulyka 4 1/2 kiló, 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletezésé a fo-

gyasztási adó kivételére céljából szükséges és a közhírtést lényegesen gyorsítja. A csomagolás tartós volta, valamint a címzés pontosságán azért fontos, mert a célszerűtlen vagy hiányos csomagolás, valamint a helytelen és hiányos címzés következményeire a posta nem szavatol, de különben is hiányos csomagolás esetén a csomagok utközben könnyen megsérülhetnek, illetve a hiányos címzés miatt azok vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak tetemes késedelemmel közhírestitők. Végül torlódások kikérelése és a csomagoknak még a feladás napján leendő továbbítása végett feltétlenül szükséges, hogy a karácsonyi ünnepek és ügy előtt a csomagok még a délelőtti órákban postára adassanak. Kolozsvár, 1904. december 3-án. Vuchetich. postaut. igazgató.

„A Zenelő Magyarország” Zongora és hegedű zene-folyóirat most megjelent XI. évfolyam 23. fizetése a következő szép zeneműajánlásokat közli: I. Lengyel Miska „Orgonafa virágzik a kert alatt.” II. Ivánfi Iván „Édes arám mondja meg a galumbouannak helyettem.” (Baka nóta) Két szép magyar dal. III. Huber Sándor „Cubarel” francia négyes, a legújabb kuplék és chaunosok újonságaiból összeállítva. IV. Heideberg Albert „Valse mig none” sulon darab. V. *Így igazdag* tartalommal jelenik meg a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zene-mű folyóirat minden egyes fizetése, hogy előfizetői az érdekesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelentek, a havonta kétszer megjelenő füzetekben, mindenkor 10-12 oldalon kapják. Előfizetési ára, egész évre (24 fizetetre) 12 kor. félévre: 6 kor. negyedévre (6 fizetetre) 3 korona. Egyes szám 60 fillér! Előfizetni a most folyó IV. évfolyamra valamint az előző évfolyamokra is, a „Zenelő Magyarország” (Klökner Ede) zenei kiadványaitalában Budapest VIII. József körút 24. B. hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legolcsóbban megszerezhető. Kívánatra a „Zenelő Magyarország” eldigi megjelent fizetéseinek részletes tartalom jegyzékét, ingyen és bérmentve küldjük meg.

Laptulajdonos
Gyönös és Dócy.

801—1904. v. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY.

Alóltirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezinnel közhírré teszi, hogy a Csikszeredai kir. járásbírótság 1904. évi Sp. I. 48 számú végzése következtében Bartha Ignác ügyvéd által képviselt Csikszentmiklós róm. kath. egyházmegye javára Berszán vagy Suba Miklós gyimesbükkői ellen 35 kor. 11 fill. hátrálék s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok u. m.: telének és borjuk nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírótság 1904. évi V. 697/5 számú végzése folytán 35 kor. 11 fill. tőkécsoveletés, erejéig végrehajtást szenvedő lakásán Gyimesbükkön leendő eszközlésére 1904. évi december hó 16-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereda, 1904. évi november hó 24. napján.

ABRAHÁM MÁRTON.
kir. bírósági végrehajtó.

Külföld
Demerára
és
Havanna
valamint igen finom
tea kapható:
őzv. Karda Lajosné
üzletében,
Csikszereda, Mikó-utca.

A leghiresebb kötőgépek
házi és ipari célra
I. styriai kötőgépgyár
magyar képviselője
Budapest, Erzsébet körút 23.
részletfizetésre is kapható.
Arjegyék ingyen és bérmentve.
Varrógépek és kerékpárok raktára.
Fogl József Lajos.

Tudósítás!
Van szerencsém a meggyérlemű
közönség b. tudomására hozni,
hogy folyóévi szeptember hó 1-én
a kádás meleg-fürdőt
megnyitottam, mely mindennap
a n. é. közönség rendelkezésére
áll, d. e. 8 órától késő esti órákig.
Egy fürdőkád: 80 fill., 1 k. és 1 k. 20 f.
Kiváló tiszteltelt.
Szopos Domokos,
Csikszeredában.

Magyar gyártmányu
levélpapírok
„Adria“, „Emke“,
„Szt-István korona“
Minden modern alakban kaphatók:
Gyönös Gyula
könyvkereskedésében, Csikszereda.

MINDENNEMŰ
VASEN-TERGALYOZÁST,
GŐZGÉPEK LOKOMOBILOK, CSÉP-
LŐKÉSZLETEK, IPARI, GAZDA-
SÁGI, REMINGTON IRÓ, MASOLO,
VARRÓGÉPEK, KERÉKPÁROK,
KÖZLŐMŰVEK, KUTSZIVATYUK,
VIZVEZETÉK, VÍZI ÉS GŐZMAL-
MOK BERENDEZÉSÉT ÉS JAVI-
TÁSÁT JUTÁNYOS ÁRBAN
KÉSZITI:

KÖVER GYÖRGY,
GÉP-BUTOR ÉS ÉPÜLET
MŰLAKATOS
CSIKSZEREDÁN (FŐTÉR).

Háromszori
bekenésre
megszabadul kellemetlen lábizadásától.
1 korona beküldése ellenében
(tiz levéljegy) bérmentve küldi
„„ REISZ GYÓGYSZERÉSZ „„
H A L A S.

Legjobb és legizlésebb téstták.
Czukrászda Csikszeredában?
Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy 1904. évi december
hó 10-ével Csikszeredába az Apaffy Mihály-utca
Jakab Lajos-féle házban a mai kor igényeinek minden
tekintetben megfelelő
CZUKRÁSZ-ÜZLETET
nyitottam. — Naponta mindenféle izletes SÜTEMÉ-
NYEK és CZUKORKÁK kaphatók.
Továbbá megrendelés útján esküvőkre, névna-
pokra stb. különféle TORTAKAT készítek.
A n. é. közönség b. pártfogását és megrende-
léseit kérve vagyok
teljes tiszteltelt
Latzina Károly.
Pontos és szolid kiszolgálás.

Teljesen szerinti affémányek mindig frissen kaphatók.
Pártfogásom tisztaság és frisség.

ELSŐ LEGNAGYOBB MAGYAR SZABÁSZATI

magán-tanulási tankönyv 350 oldal,
410 rajzzal, füzve 6 korona, kötve 8
korona, férfi és női szabók részére.
Fehérnemű szakkönyv 1 kor. Minden
tanítvány ingyen kap ily könyvet.
Férfi és női divatlapok nálam kaphat-
ók. Szabászatra tanítványokat elő-
gádok.

MEHR SÁMUEL
okl. műszabásztanító.

BUDAPEST
VIII. Rókkzilárd-utca 14.

köhögés és hurut ellen nincs jobb
RETHY-féle

petőfi-cukorkáái!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
határozottan RETHY-félel kérjünk,
mivel sok hamisítalmat a üzletbe van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RETHY-félel fogadjunk el!

Magyarországi gépészek- és kazánfűtők egylete,

VIII. Gyöngyútcza 3. sz., Rókus-
kórház mellett PH.CZ MAND vendéglő
helyiségében, díjtalanul helyez el gyá-
rak, malinok, fűrésztelpek, uradalmak
és magán-géptulajdonosok részére
ügyes, megbízható és kipróbált vizs-
gázolt **gépészeket és fűtőket**. Csép-
lésre alkalmas szakemberekkel nagy
számban rendelkezik. Egyszerű levél-
beli megkeresésre az egylet bármikor
is válaszra kész.

Lapunk kiadóhivatalában

a következő naplárak kaphatók:

Székely Egyesületi, Szent Csallád, Herkó Péter,
Regőti bácsi, Kossuth, Petőfi Sándor és Er-
délyi Képes Naptárak.

Pontos és szolid kiszolgálás!

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség becses tudomá-
sára hozni, hogy üzletemben minden árut leszállított olcsó
árban árulok és egyttal bátor vagyok megemlíteni, hogy a

karácsonyi ajándékok

u. m. gyermekjátékok, társasjátékok, önműködő
tárgyak, karácsonyfa díszek, üveg dolgok, gyertya-
tartók, gyertyák és minden a mi csak a karácsony-est
örömet fokozza, megérkeztek és a legolcsóbb árban besze-
rezhető, miért is a helybeli és vidéki nagyérdemű közön-
ség becses látogatását és meggyőződését kérem.

Bátor vagyok megemlíteni, mint eddig, ugy most is a
ki husz korona értékű áru vásárlás összeget egyszerre, avagy
részletekbe a számitásnál adott jegyzékkel igazolja annak

teljesen ingyen

adunk egy tetszésszerűt kis fénykép után egy életmagságu
fényképet, miért csak a papírkéretért (passe-partoutért) három
koronát számitunk fel, hiszen ez a kép más honnan besze-
rezve 10-12 koronába kerül.

Becsés látogatásukért esedezve vagyok

kész szolgálattal

Székelyhidy Sándor

női- és férfi divat üzlete, Csikszereda.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy üzletemben

„A magyar nemzet története“.

Jókai összes művei. „Az Osztrák-
Magyar Monarchia“.

„Király
könyv“.

„Ósi erény“ (képek).

«Petőfi összes költeményei».

és más szép, díszes kivitelű könyvek nagyon olcsó árban beszerezhetőek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve maradok

kész szolgálattal

Gyönös Gyula.

BRÁZAY

Brázay-féle Sósborszesz

Minden munka után, akár testi, akár szellemi
fáradtsággal jár is, esodálatosan üdítő hatással van
az emberre a **Brázay-féle Sósborszesz**. Pró-
báljuk csak ilyenkor jól bedörögni a
nyakszirtet, a vállat és a hát
felső részét: úgy érezzük
magunkat mintha ujja
születünk volna.

